KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 24.4.2008
KOM(2008) 224 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU DVORU AUDÍTOROV

Výročná správa o finančnom hospodárení 7. - 9. Európskeho rozvojového fondu (ERF) za rok 2007

{SEC(2008)518}

OBSAH

1. Úvod ... 3

2. Významné udalosti roku 2007 ... 3

3. Najdôležitejšie výsledky ... 4

4. Finančná situácia 7. - 9. ERF na konci roka 2007 ... 4

5. Včasná a účinná realizácia programov určených pre AKT – výkonnosť v porovnaní s cieľmi v roku 2007 ... 5

5.1. Zlepšenie kvality, vplyvu a trvalej udržateľnosti programov ... 5

5.2. Rýchlejšie poskytovanie pomoci ... 8

5.2.1. Udržiavanie celkovej výšky nesplatených záväzkov (RAL) na stabilnej úrovni ... 10

5.2.2. Rovnomerné rozloženie záväzkov počas roka (zabránenie „odsunutiu“ na koniec roka) ... 11

5.2.3. Stabex ... 12

5.3. Koordinácia a harmonizácia operácií s ostatnými poskytovateľmi pomoci ... 12

5.4. Zabezpečenie zodpovednosti a prostredia pre účinnú kontrolu ... 13

5.5. Implementácia aktívnej politiky v oblasti ľudských zdrojov a zlepšenie interných postupov ... 15

1. ÚVOD

Touto správou sa spĺňa požiadavka ustanovená v článkoch 96 ods. 2 a 102 v druhej vete finančného nariadenia 9. Európskeho rozvojového fondu (ERF)[1], podľa ktorej má Komisia každoročne podať správu o finančnom hospodárení ERF.

Pre výkonnostné ciele EuropeAid a správu výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC) sa použili údaje, ktoré nezahŕňajú zrušené záväzky a príkazy na vymáhanie pohľadávok, takže ide o hrubé, nie čisté vyčíslenie. Rovnako i údaje v tomto oddiele a prílohe predstavujú hrubé sumy, pokiaľ sa neuvádza inak.

2. VÝZNAMNÉ UDALOSTI ROKU 2007

Z hľadiska riadenia ERF prostredníctvom EuropeAid bol rok 2007 mimoriadny, keďže jeho aktivitu najviac ovplyvňovala nutnosť zaviazať všetky prostriedky 9. ERF pred koncom roka 2007.

V máji 2005 Rada stanovila termín na zaviazanie prostriedkov 9. ERF na 31. 12. 2007. Toto rozhodnutie je známe ako doložka o skončení platnosti[2]. Pre Stabex a výdavky na podporu sa stanovili výnimky[3].

V máji 2007 Rada ministrov AKT - EÚ rozhodla o pridelení časti rozpočtových rezerv 9. ERF, ktoré boli pôvodne vyčlenené na dlhodobý rozvoj v prospech konsolidovaných rozpočtov B, FLEX programom v rámci AKT, mierovému nástroju pre Afriku a poručníckemu fondu pre infraštruktúru.

V novembri 2007 Rada umožnila ďalšie predĺženie termínov na financovanie rozhodnutí v rámci jednotných programových dokumentov francúzskych zámorských krajín a úroku ERF[4].

V roku 2007 Komisia prijala rozhodnutia v kontexte preskúmaní na konci obdobia 9. ERF, zatiaľ čo EuropeAid bol nabádaný k úprave prídelov medzi krajinami, regiónmi a sektormi.

Komisia uspela pri plnení všetkých dôsledkov doložky o skončení platnosti, konkrétne:

(1) do konca marca 2007 zrušila všetky nepotrebné záväzky s cieľom sprístupniť tieto prostriedky na opätovné pridelenie pred koncom roka;

(2) do konca júla 2007 predložila výboru ERF podklady o všetkých programoch spadajúcich do rozpočtu A – prídely pre krajiny a regióny, aby k nim poskytol stanovisko;

---

1 Ú. v. ES L 83, 1.04.2003, s. 1.
2 Rozhodnutie 2005/446/ES, Ú. v. EÚ L 247, 18.6.2005, s. 19.
3 Príloha Ib zahrnutá do prílohy k rozhodnutiu Rady ministrov AKT – EÚ č. 1/2006 (Ú. v. EÚ L 247, 9.9.2006. s. 22).
4 Rozhodnutie 2007/792/ES, Ú. v. EÚ L 320, 6.12.2007.

(3) v rámci termínu stanoveného v doložke o skončení platnosti pripravila rozhodnutie v súlade s rozhodnutím Rady ministrov AKT - EÚ z mája 2007, ktorým sa určili nové prioritné programy.

Týmto spôsobom bolo možné do konca roka 2007 zaviazať všetky prostriedky 9. ERF s výnimkou francúzskych zámorských krajín a úroku ERF, ako sa stanovilo v rozhodnutí 2007/792/EX. Toto je vôbec prvýkrát, kedy došlo k úplnému zaviazaniu prostriedkov ERF pred vstúpením ďalšieho ERF do platnosti.

V roku 2007 DEV ukončil plánovanie 10. ERF pre 51 dokumentov o stratégii krajiny/národných indikatívnych programov vo výške 8,7 miliardy EUR, čo predstavuje 65 % plánovaných pridelených prostriedkov jednotlivým krajinám. Ukončenie plánovania zvyšných pridelených prostriedkov sa očakáva v roku 2008, pričom najskorší možný termín vstupu do platnosti 10. ERF sa predpokladá v júni 2008.

3. NAJDÔLEŽITEJŠIE VÝSLEDKY

- Finančné ciele na rok 2007 - Komisia splnila takmer všetky finančné ciele, pričom prekročila svoje predsavzatia týkajúce sa celosvetových záväzkov a zmlúv. Po prvýkrát v histórii ERF došlo k úplnému zaviazaniu prostriedkov pred vstúpením ďalšieho ERF do platnosti.

- Platby ERF dosiahli rekordnú úroveň (2,92 miliárd EUR), avšak boli obmedzené deficitmi platobného toku. Zvýšením rýchlosti platieb ERF v posledných rokoch sa vyvíja tlak na členské štáty, aby zrýchľovali svoje príspevky. Už v roku 2007 neboli niektoré členské štáty ochotné zvýšiť svoje príspevky v súlade s požiadavkami, čím vzniká riziko, že k deficitu platobného toku môže dôjsť aj v roku 2008.

- Interné kontroly a postupy – ERF sa musí naďalej začleňovať do spoločného informačného systému RELEX (CRIS). Okrem toho sa zavedenie IT systému ABAC-FED ďalej posunulo na začiatok roka 2009.

- Personálne obsadzovanie – na základe posúdenia pracovnej vyťaženosti EuropeAid mohli byť v roku 2007 zamestnaní na ústredí AIDCO/C ďalší 11 zmluvní zamestnanci. I napriek zmierneniu našich personálnych obmedzení, pracovné vyťaženie na jedného človeka na riaditeľstve AKT v EuropeAid naďalej ostáva v porovnaní s inými geografickými oblasťami vysoké. Delegácie v štátoch AKT boli v práci aj naďalej obmedzovaní sťaženými personálnymi podmienkami.

4. FINANČNÁ SITUÁCIA 7. - 9. ERF NA KONCI ROKA 2007[5]

Nasledujúca tabuľka vyjadruje celkovú finančnú situáciu 7. - 9. ERF na konci roka 2007. V uzávierke roku 2006 sa vykázalo stále nezaviazaných 3,16 miliárd EUR,

[5] V oddieloch štyri a päť sa v číselných údajoch predstavujúcich záväzky a platby odráža oprava, ktorú Komisia vykonala v roku 2004 v číselných údajoch platieb STABEX-u vykonaných v období rokov 2002 až 2004.

zatiaľ čo v roku 2007 predstavoval zostatkový údaj 49 miliónov EUR (približne 0,001 % pridelených prostriedkov).

Tabuľka 1: Finančná situácia 7. - 9. ERF na konci roka 2007 (v mil. EUR)							
Prostriedky pridelené štátom AKT a franc. zámorským krajinám (v rámci jednotlivých ERF)[6]			Viazané finančné prostriedky	Vyplatené prostriedky	Nevyčerpané prostriedky/záväzky		
7. – 8.	9.	Spolu 7. – 9.			Neviazané finančné prostriedky	Nesplatené záväzky (RAL)	Nevyčerpané prostriedky celkom
A	b	c (a+b)	D	E	f (c-d)	G (d-e)	h (f+g)
21422,27	15 906,38	37 328,65	37 279,37	26 699,96	49,28	10 579,40	10 628,69

Spolu 49,28 mil. EUR nezaviazaných prostriedkov predstavuje dostupné zdroje na financovanie výnimiek ustanovených v doložke o skončení platnosti.

5. VČASNÁ A ÚČINNÁ REALIZÁCIA PROGRAMOV URČENÝCH PRE AKT – VÝKONNOSŤ V POROVNANÍ S CIEĽMI V ROKU 2007

Ciele EuropeAid týkajúce sa ERF sú stanovené v:

- oddiele AKT ročného plánu riadenia EuropeAid, a
- príslušných ústredných ukazovateľoch výkonnosti, na ktorých sa dohodlo vedenie EuropeAid.

V nasledujúcej kapitole sa uvádza, ako sa tieto ciele dosiahli, prípadne prekročili.

5.1. Zlepšenie kvality, vplyvu a trvalej udržateľnosti programov

– *Preskúmanie všetkých programov v etape ich identifikácie a technickej prípravy*

Skupiny EuropeAid na podporu kvality (QSG) hodnotia projekty pred ich implementáciou (ex ante). V roku 2007 sa pokrytie QSG finančných návrhov ERF zvýšilo, dosahujúc 91 % plánovaných viazaných prostriedkov v danom roku.

Tabuľka 2: Preskúmanie finančných návrhov ERF skupinami QSG v roku 2007					
Projekt etapa cyklu	*Ukazovateľ*		*2006*	*2007*	*Zmena v % z roka na rok*
Identifikácia	*Preskúmané identifikačné formuláre projektov*	*počet*	*156*	*169*	*8%*
		hodnota (v mil. EUR)	*2276*	*1636*	*- 28%*
Príprava	*Preskúmané finančné návrhy*	*počet*	*181*	*272*	*50%*
		hodnota (v mil. EUR)	*3094*	*3173*	*3%*

[6] V rámci tejto správy, údaje: - zahŕňajú rizikový kapitál Európskej investičnej banky (EIB) a súvisiacu bonifikáciu úrokov zo 7. – 8. ERF, pretože Komisia za tieto prostriedky účtovne zodpovedá; - nezahŕňajú investičný nástroj EIB financovaný z 9. ERF, pretože za tento nástroj účtovne zodpovedá EIB.

Návrhy projektov sa skúmajú v etape identifikácie a technickej prípravy. Spravidla podrobná analýza v etape identifikácie znižuje potrebu zmien na ďalšej úrovni. V roku 2007 sa počet preskúmaní *ex-ante* v etape technickej prípravy podstatne zvýšil, čo odzrkadľuje vysoký počet finančných rozhodnutí potrebných na ukončenie záväzku zvyšných prostriedkov 9. ERF. Hodnota podielu preskúmaní v etape identifikácie sa logicky znížila: preskúmania v úvodnej etape identifikácie už boli v niektorých prípadoch vykonané v predchádzajúcich rokoch.

V prípade každého preskúmaného návrhu QSG prideľuje poradie niekoľkým kritériám v zmysle pozitívneho a negatívneho ohodnotenia (A/B a C/D) so zámerom jasne určiť slabé body návrhu, ktoré budú predmetom ďalšieho zlepšovania.

Z nasledujúcej tabuľky vyplýva, že pomocou preskúmaní skupinami QSG došlo k zlepšeniu kvality navrhovaných projektov medzi etapou identifikácie a technickej prípravy:

Tabuľka 3: Vplyv QSG na kvalitu návrhov projektov ERF v rokoch 2006 - 07
- percento pozitívnych a negatívnych ohodnotení pridelených v každej etape preskúmania

Druh ohodnotenia	*2006*		*2007*	
	Identifikácia	*Technická príprava*	*Identifikácia*	*Technická príprava*
Pozitívne ohodnotenie (A/B)	*90*	*95*	*92*	*94*
Negatívne ohodnotenie (C/D)	*10*	*5*	*8*	*6*

Negatívne ohodnotenia QSG znamenajú, že návrhy projektov sa buď schvaľujú pod podmienkou vykonania zmien, alebo zamietajú s cieľom ďalšieho zlepšovania, ktoré je potrebné vykonať pred opätovným predložením QSG. Po etape technickej prípravy útvary Komisie pokračujú vo vylepšovaní návrhov tým, že plnia odporúčania QSG pred začatím implementácie.

– *Nepretržité investovanie do rozpočtovej a sektorovej podpory podľa potreby*

V roku 2007 Komisia schválila všeobecnú rozpočtovú podporu (VRP) v 38 krajinách vo výške 415 miliónov EUR a sektorovú rozpočtovú podporu (SRP) v 16 krajinách vo výške 259 miliónov EUR, čo predstavuje 11,4 % a 7 % v danom poradí celkových záväzkov a približuje sa cieľom stanoveným na začiatku roka (10 % a 7 % v danom poradí).

Tabuľka 4: Nové VRP a SRP v roku 2007[7] (v mil. EUR)

Druh programu	*Záväzky*			*Platby*		
	2006	*2007*	*% zmena*	*2006*	*2007*	*% zmena*
všeobecná rozpočtová podpora (VRP)	*198*	*415*	*+109%*	*431*	*455*	*+5,6%*
sektorová rozpočtová podpora (SRP)	*414*	*259*	*-37%*	*207*	*129*	*-38%*
Spolu	***612***	***674***	***+10%***	***638***	***584***	*-8,5%*

V roku 2007 v oblasti rozpočtovej podpory Komisia:

- uverejnila usmernenia o všeobecnej rozpočtovej podpore (január 2007);

[7] Údaje v tejto tabuľke sú predbežné.

- uverejnila revidované usmernenia o podpore sektorových programov (júl 2007);

- pokračovala vo vykonávaní postupov rámcového hodnotenia verejných výdavkov (PEFA). V roku 2007 sa postupmi PEFA pokrylo ďalších 15 krajín AKT, čo dokopy predstavuje 54 krajín.

- začala prácu na dvoch štúdiách – jednu o dokumentovaní používania variabilnej tranže v operáciách rozpočtovej podpory; a ďalšiu o hodnotení súdržnosti medzi hodnotením správy verejných financií (PFM) a podpory reforiem PFM.

- testovala používanie monitorovacieho systému zameraného na výsledky (ROM) na sektorových programoch vrátane tých, v ktorých sa využíva rozpočtová podpora.

- začala pracovať na vývine jednotnej metodológie na vyhodnotenie činností rozpočtovej podpory, ktoré vyplývajú zo spoločného hodnotenia rozpočtovej podpory ukončenej v roku 2006.

– *Monitorovanie*

V roku 2007 sa monitorovalo 544 prebiehajúcich operácií v rámci národných alebo regionálnych projektov (s ich osobitnými národnými súčasťami), ktoré sa implementovali v 77 krajinách AKT a francúzskych zámorských krajinách. Výsledkom týchto činností bolo 600 monitorovacích výstupov. Celkový rozpočet monitorovaných operácií dosahoval 5,959 miliónov EUR, z čoho 5,551 miliónov EUR bolo financovaných z ERF a 408 miliónov EUR z rozpočtu ES v štátoch AKT.

Z výsledkov ROM vyplýva, že spolupráca ES s krajinami AKT prebiehala v roku 2007 celkom dobre, keďže prebiehajúce projekty dosahujú vo všetkých ROM kritériách (relevantnosti, návrhu, účinnosti, efektívnosti, vplyvu a udržateľnosti) celkové priemerné ohodnotenie vo výške 2,66 vo vzťahu k cieľovému priemeru 2,5.

Okrem toho sa na *ex-post* základe monitorovalo 49 projektov, ktorých činnosti boli ukončené v posledných 12 – 24 mesiacoch. Výsledky tohto postupu, ktoré sa využívajú pri návrhu budúcich programov, sa celkovo ohodnotili na 2,58, pričom dosiahli ohodnotenie 2,6 vo vzťahu k účinnosti, vplyvu a relevantnosti návrhu projektu. Obidve tieto ohodnotenia prekračujú cieľový priemer vo výške 2,5.

– *Hodnotenie*

V roku 2007 Komisia ukončila 3 geografické hodnotenia pokrývajúce pomoc ES krajinám AKT (Mozambik, spoločnosť pre rozvoj Južnej Afriky a oblasť Tichého oceánu) a jedno tematické hodnotenie (rozvoj poľnohospodárstva a vidieka) zahŕňajúce členské a nečlenské krajiny AKT. Hlavné odporúčania týchto hodnotení sú uvedené nižšie:

- Národná stratégia pre Mozambik: EÚ by mala zohrávať strategickú koordinačnú úlohu v súdnej oblasti; mala by poskytnúť zvýšenú podporu zamýšľanému modelu demokratickej decentralizácie; nepretržite smerovať k zvyšovaniu podielu všeobecnej rozpočtovej podpory a sektorovej rozpočtovej podpory; a podporovať vládu Mozambiku v príprave vnútroštátnej politiky na rozvoj kapacít.

- Regionálna stratégia pre región spoločenstva pre rozvoj Južnej Afriky (SADC): snaha o začlenenie regionálnych indikatívnych programov a národných indikatívnych programov; postupné usmerňovanie prostriedkov využívajúc

postupy prijímajúcich krajín; poskytovanie prostriedkov na pomoc krajinám SADC, aby vyvíjali svoje vlastné postupy; zavedenie pravidelných stretnutí regionálnych delegácií s cieľom venovať sa regionálnym otázkam; a zvýšená podpora úlohy SADC týkajúcej sa koordinácie a uľahčovania poskytovania pomoci.

- Regionálna stratégia pre tichomorský región AKT: posilnenie dialógu o politike; zvýšenie snahy pomôcť tichomorskému regiónu venovať sa otázkam o životnom prostredí a správe prírodných zdrojov; zlepšenie prepojení medzi regionálnymi a národnými úrovňami; a lepšie prepojenie dohôd o príspevku s výsledkami a zlepšenie ich následných činností a monitorovania.

- Tematické hodnotenie spolupráce ES v oblasti rozvoja poľnohospodárstva a vidieka: opätovné vymedzenie stratégie a priorít v oblasti poľnohospodárstva; v oblasti rozvoja vidieka nasmerovanie stratégie ku konceptu integrovanej správy vidieckych plôch; prístupy zamerané na sektor označiť za prioritné; a ak je to možné, smerovať k sektorovej rozpočtovej podpore; preskúmať účinky kompenzačných opatrení stanovených s cieľom zmierniť dôsledky reformy SPP v krajinách AKT; a vykonať strategické environmentálne hodnotenia na úrovni dokumentu o stratégii krajiny, ako sa ustanovuje v smernici 2001/42.

V roku 2007 sa ukončili 3 geografické hodnotenia týkajúce sa AKT, zatiaľ čo v roku 2006 to bolo 7. Hodnotiace oddelenie EuropeAid vykonáva hodnotenia nielen pre región AKT (DEV), ale aj pre oblasť nečlenských krajín AKT (RELEX). Zároveň vypracúvava aj tematické a sektorové hodnotenia, ktoré sa týkajú obidvoch oblastí, takže počet ukončených hodnotení sa môže z roka na rok meniť.

Trvanie postupov sektorového a tematického hodnotenia je samozrejme dlhší ako jeden rok a je normálne, že počet ukončených hodnotení môže z roka na rok kolísať na základe plánovania začiatku hodnotenia a komplexnosti postupu.

5.2. Rýchlejšie poskytovanie pomoci

Rovnako ako v roku 2006, i v roku 2007 ERF dosiahol takmer všetky svoje finančné ciele.

Situácia sa dá zhrnúť takto:

Tabuľka 5: Kľúčové údaje o výkonnosti ERF v rokoch 2003 - 07 (v mil. EUR)

	2003	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*		
					Cieľ	*Skutočn.*	
Globálne záväzky	3 769	2 648	3 511	3 408	3 450	3 636	105 %
Individuálne záväzky	3 062	3 038	3 057	3 654	3 500	3 816	109 %
Platby	2 345	2 464	2 544	2 826	3 005	2 920	93 %

Záväzky

Ako sa uvádza v oddiele 2, hlavnou výzvou pre ERF v roku 2007 bolo zaviazať všetky dostupné zdroje (9. ERF a prevody z predchádzajúcich ERF) do konca daného roka. Tento ambiciózny cieľ bol dosiahnutý, čo bolo prvýkrát v histórii ERF, keď sa

všetky dostupné prostriedky zaviazali pred vstúpením ďalšieho ERF do platnosti. Záväzky na rok 2007 dosahovali **3 636 miliónov EUR**, čo presiahlo cieľ **3 450 miliónov EUR** vrátane súm zrušených záväzkov a opätovne pridelených prostriedkov do konca roka 2007.

Zmluvy

Výkonnosť v oblasti uzatvárania zmlúv vo výraznej miere presiahla cieľ na rok 2007 stanovený na **3 500 miliónov EUR**, keďže dosiahla **3 816 miliónov EUR -** nový rekord pre ERF a výsledok nepretržitej snahy v roku 2007 v zrýchľovaní implementácie.

Ukazovatele EuropeAid vymedzili úrovne uzatvárania zmlúv ako ciele, ktoré má ERF dosiahnuť takto:

% zmluvne dohodnutých	Cieľ roka 2007	Stav k 31. 12. 2007
záväzkov v roku 2003	97 %	96 %
záväzkov v roku 2004	95 %	97 %
záväzkov v roku 2005	80 %	72 %
záväzkov v roku 2006	59 %	65 %
záväzkov v roku 2007	27 %	30 %

S cieľom urýchliť uzatváranie zmlúv sa vo finančnom nariadení 9. ERF[8] stanovuje uplatňovanie pravidla „D+3“ – individuálne právne záväzky sa musia uzatvoriť najneskôr o tri roky od dátumu príslušného finančného záväzku Komisiou. Táto situácia sa odzrkadľuje vo vyššie uvedenej tabuľke, pričom zostatkové individuálne záväzky v rokoch 2003 a 2004 sa týkajú poväčšinou úverov, ktoré boli označené pre konečný audit a hodnotenie, alebo rezerv v prípade nepredvídateľných udalostí.

Platby

Platby ERF dosiahli výšku **2 920 miliónov EUR**, čo je najvyššia realizovaná suma (v porovnaní s 2 826 miliónmi EUR v roku 2006, 2 544 miliónmi EUR v roku 2005).

Prvotný cieľ na rok 2007, pokiaľ ide o platby (**3 136 miliónov EUR**), bol v kontexte októbrového oznámenia Rade znížený na **3 005 miliónov EUR**, čím sa medziiným zohľadnila skutočnosť, že plánované platby (napr. 100 miliónov EUR vysoko zadlženým chudobným krajinám (HIPC) a 40 miliónov EUR poručníckemu fondu EÚ a Afriky pre infraštruktúru) sa preložili na rok 2008 z dôvodu oneskoreného plnenia podmienok na úhradu, ako aj z dôvodu očakávaní, že deficit peňažného toku na konci roka vzrastie. V skutočnosti dosiahli platby výšku 2 920 milióna EUR, pričom mohli byť vyššie o takmer 200 miliónov EUR nebyť deficitu peňažného toku.

Od roku 1990 vplyvom rýchlejšej implementácie globálne záväzky i platby neustále rástli:

[8] Ú. v. EÚ L 83, 1.4.2003, s. 1.

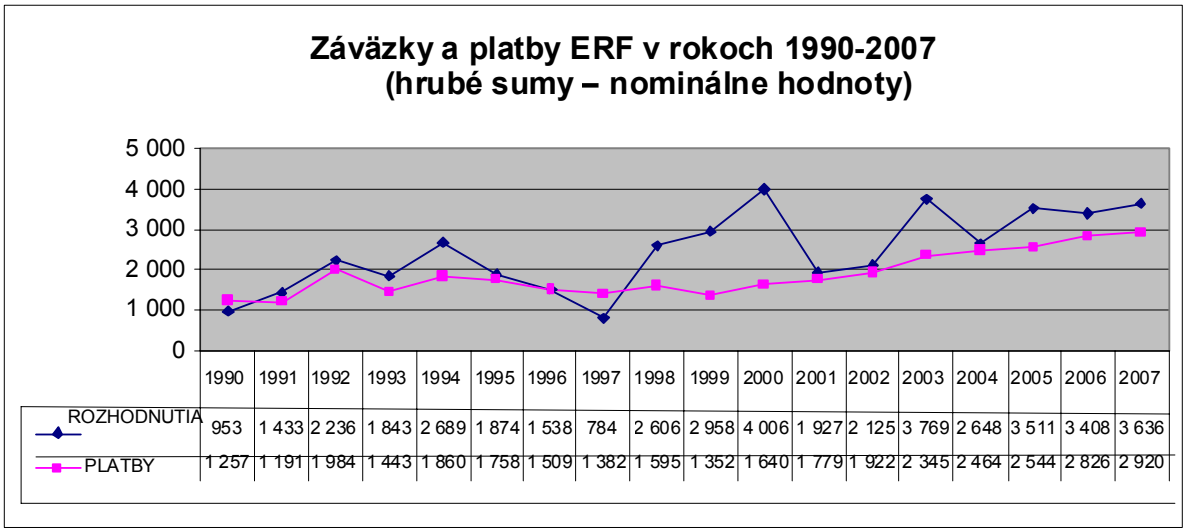

– *Udržiavanie stabilnej úrovne nesplatených záväzkov (RAL) so zameraním na zmluvy a staré a „spiace" záväzky*

5.2.1. Udržiavanie celkovej výšky nesplatených záväzkov (RAL) na stabilnej úrovni

Nesplatené záväzky (čiže „RAL", skratka „*reste à liquider*") sa musia uhradiť v súlade s pravidlami riadneho finančného hospodárenia. Komisia pozorne monitoruje celkovú výšku RAL.

Počas roka 2007 sa RAL zvýšili z 10,281 milióna EUR na 10,579 milióna EUR (+2.9 %). Zvýšenie RAL v porovnaní s 1. 1. 2007 možno vysvetliť takto:

Objem RAL k 1. 1. 2007	*10,281*
plus nové globálne záväzky v roku 2007	*3,636*
mínus zrušené záväzky	*464*
mínus platby v roku 2007	*2,920*
plus príkazy na vymáhanie pohľadávok	*45*
Objem RAL k 31. 12. 2007	*10,579*

Ako vyplýva z vyššie uvedenej tabuľky, dôležitý vplyv na zvýšenie celkovej výšky RAL pramení z vysokej úrovne globálnych záväzkov v roku 2007 (po vypršaní platnosti doložky o skončení platnosti v roku 2007).

- Zameranie sa na implementáciu „starých" a „spiacich" záväzkov

Snaha o zrýchlenie implementácie, vyvinutá v predchádzajúcich rokoch, naďalej prinášala želané výsledky.

Napríklad, priemerný čas vynaložený na implementáciu projektov – meraný pomerom RAL k ročným platbám – klesol o 25 % v období rokov 2001 až 2007:

Tabuľka 6: Priemerný počet rokov na implementáciu projektov *(pomer RAL k ročným platbám)*						
2001	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*
4,96	*4,5*	*4,2*	*4,0*	*4,1*	*3,6*	*3,6*

V rámci prístupu na stabilizáciu celkovej výšky RAL Komisia starostlivo monitoruje staré a spiace RAL, ako sa uvádza nižšie:

Tabuľka 7: Vývoj starých a spiacich RAL v rokoch 2006 – 07					
Ukazovateľ		*Zostatok (v mil. EUR)*			*Poznámka*
Názov	*Definícia*	*31.12.06*	*31.12.07*		
			Cieľ	*Skutoč n.*	
Staré RAL	*prostriedky pridelené pred viac ako 5 rokmi, naďalej nesplatené*	*822*	*860*	*903*	*Cieľ stanovený pre staré RAL sa prakticky dosiahol.*
Spiace RAL	*pridelené prostriedky, v súvislosti s ktorým nebola uzatvorená zmluva, ani neboli využité viac ako 2 roky*	*276*	*250*	*100*	*Výška spiacich RAL sa v roku 2007 znížila o viac ako 60 %.*

Na konci roka 2006 predstavovali staré a spiace RAL 1,098 EUR, pričom na konci roka 2007 to bolo 1,003 EUR, čiže zaznamenali zníženie o približne 10 %.

Osobitné úsilie sa vynaložilo na zrušenie všetkých nevyčerpaných záväzkov, ktoré už neboli potrebné, v dostatočnom čase na ich opätovné pridelenie do konca roka 2007. Z tohto dôvodu Komisia stanovila koniec marca 2007 za cieľ na zrušenie záväzkov. Tento ambiciózny cieľ sa presiahol.

Nasledujúca tabuľka poukazuje na výsledky v rokoch 2006 a 2007.

Tabuľka 8: Zrušené záväzky ERFod 1. 1. 2006 do 31. 3. 2007				
Ukazovateľ	*Definícia*	*Suma (v mil. EUR)*		
			2007	
		2006	*Cieľ (do 31. 3. 2007)*	*Skutočn. (do 31. 3. 2007)*
zrušené záväzky	*finančné prostriedky predtým pridelené, ale nesplatené, teraz uvoľnené pre nové programy*	*689*	*391*	*464*

V prílohe 1 a 4 pracovného dokumentu pre zamestnancov sa nachádza podrobný rozpis vývinu nesplatených prostriedkov od roka 2003 a celkový objem zrušených záväzkov a príkazov na vymáhanie pohľadávok, ako aj záväzky a platby v hrubom i čistom vyčíslení, v danom poradí.

5.2.2. Rovnomerné rozloženie záväzkov počas roka (zabránenie „odsunutiu“ na koniec roka)

Napriek veľkému počtu prijatých rozhodnutí na splnenie záväzku 9. ERF, úroveň globálnych záväzkov ERF prijatých pred koncom septembra ostala na úrovni 58 % tak, ako v predchádzajúcom roku.

5.2.3. *Stabex*[9]

V roku 2007 Komisia pokračovala v implementácii akčného plánu pre Stabex, ktorý pozostáva zo schvaľovania nových rámcov vzájomného záväzku (FMO) na mobilizáciu nevyčerpaných prostriedkov v rámci nových programov upravených na súčasné potreby, s cieľom podpísať všetky FMO do konca roka 2008. V tabuľke nižšie sa uvádza predbežná situácia prostriedkov STABEX-u spravovaných Komisiou k 31. 12. 2007.

Tabuľka 9: Situácia STABEX-u v rokoch 2006/2007 (v EUR)

	2006	2007
Celkový objem sprístupnených prostriedkov (dohody o prevode + úroky)	2 703 475 370	2 741 845 131
Podpísané FMO	2 546 769 644	2 656 264 965
Prostriedky, v súvislosti s ktorými sa musí FMO ešte podpísať (do 31. 12. 2008)	156 708 847	85 580 166
Mobilizované prostriedky	2 065 612 214	2 154 826 786
Bezpečnostné účty (ktoré majú byť splatené do 31. 12. 2010)	191 602 109	99 609 288

Podľa článku 212 IV. dohovoru z Lomé sa od národných schvaľujúcich úradníkov krajín AKT, ktoré čerpajú prostriedky STABEX, požaduje, aby predkladali ročné správy o finančnom hospodárení s prostriedkami STABEX-u. Na niektoré z týchto správ za rok 2007 sa v čase finalizácie tejto správy stále čaká. Z tohto dôvodu sa detailnejšia správa o implementácii STABEX-u v roku 2007 poskytne po doručení a zanalyzovaní všetkých informácií.

5.3. Koordinácia a harmonizácia operácií s ostatnými poskytovateľmi pomoci

– *Sektorová koncentrácia ERF*

Sektorové rozdelenie výdavkov ERF v roku 2007 bol takýto:

Tabuľka 10: Záväzky a platby ERF v jednotlivých OECD-DAC sektoroch v roku 2007 (v mil. EUR) (*)

Sektor	**Záväzky**		**Platby**	
	v mil. EUR	**% z celk. sumy**	**v mil. EUR**	**% z celk. sumy**
Vzdelávanie, zdravotníctvo, voda, základná hygiena	1 247	36 %	852	31 %
Doprava, komunikácie, energetika	751	22 %	799	28 %
Poľnohospodárstvo, rybné hospodárstvo, obchod, priemysel, turizmus	373	11 %	274	10 %
Životné prostredie, iné súvisiace otázky	324	9 %	156	5 %
Komoditná pomoc a všeobecná programová pomoc (**)	461	13 %	557	19 %
Odpustenie dlhov	23	1 %	-	0 %
Iné vrátane pomoci na obnovu	261	7%	134	5 %
Administratívne náklady	50	1 %	61	2%
Spolu	**3 489**	**100 %**	**2 833**	**100 %**

* Predbežné údaje
Bilaterálne a multilaterálne toky oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) a oficiálnej pomoci (OA)

[9] Stabex bol finančný nástroj, ktorý vznikol na základe Dohovoru z Lomé (články 186 - 212) so zámerom vyrovnávať nestabilitu vývozných príjmov štátov AKT. Dohodou z Cotonou sa Stabex nahradil novým nástrojom nazvaným Flex.

Mierový nástroj nie je zahrnutý: záväzky = 147 miliónov EUR, platby = 86 miliónov EUR

**Komoditná/tovarová pomoc a všeobecná programová pomoc

	Záväzky (v mil. EUR)	*% z celk. sumy*	*Platby (v mil. EUR)*	*% z celk. sumy*
z toho všeobecná rozpočtová podpora	*415*	*12 %*	*455*	*16 %*
z toho potravinová podpora/programy potravinovej bezpečnosti a Stabex	*46*	*1 %*	*136*	*4 %*
Spolu	*461*	*13 %*	*557*[10]	*19 %*

– *Financovanie prostredníctvom medzinárodných organizácií*

Zmluvy so skupinou OSN a Svetovej banky dosahovali v roku 2007 výšku 432 miliónov EUR, čo predstavuje 11,3 % celkového objemu zmlúv za spomínaný rok. Toto percento potvrdzuje stabilný trend v období rokov 2005 až 2007.

V roku 2007 Komisia uzatvorila zmluvy:

- vo výške 226 miliónov EUR so Svetovou bankou, z toho 150 miliónov EUR bolo určených na ochranu základných služieb v Etiópii, čo zahŕňa poskytovanie základných služieb v základnom a stredoškolskom vzdelávaní, zdravotníctve, poľnohospodárstve a oblasti prírodných zdrojov a vody regionálnymi vládami, a zároveň na propagáciu a prehlbovanie transparentnosti a zodpovednosti pri poskytovaní týchto služieb.
- vo výške 205 miliónov EUR so skupinou OSN: presnejšie 71,5 miliónov EUR s UNICEF-om, 47,6 miliónov EUR s UNDP a 11,7 miliónov EUR s FAO.

Na začiatku roka 2007 sa Komisia dohodla s OSN na spoločných usmerneniach o podávaní správ týkajúcich sa prebiehajúcich zmlúv.

V prílohe 5 pracovného dokumentu pre zamestnancov sa uvádzajú podrobné údaje o zmluvách, platbách a sumách za rok 2007, ktoré sa majú ešte vyplatiť rôznym agentúram OSN a Svetovej banky.

5.4. Zabezpečenie zodpovednosti a prostredia pre účinnú kontrolu

– *Pozorné monitorovanie transakcií s využívaním vzoriek*

Kontrolné činnosti EuropeAid sa zakladajú na finančných nariadeniach, ktoré sa uplatňujú na rozpočet a ERF. Zámerom je disponovať vyváženým kontrolným systémom, ktorý umožňuje dosiahnutie cieľov týkajúcich sa zákonnosti, správnosti a riadneho finančného hospodárenia. Hlavný kontrolný mechanizmus zákonnosti a správnosti pozostáva z kontrol vykonaných pri každej transakcii pred jej autorizáciou. Kontroly *ex-ante* sú dôležité, keďže zabraňujú chybám a nevyhnutnosti nápravných činností *ex-post,* pričom pokrývajú finančné i operačné hľadiská transakcií.

[10] Na rozdiel od platobného údaju 455 v tabuľke 4 táto suma zahŕňa Stabex, ako aj údaje o potravinovej pomoci, ale vylučuje náhradu za straty, odpustenie dlhov a pomoc v núdzových prípadoch.

Hlavný kontrolný mechanizmus dopĺňajú kontroly *ex-post*, ako aj dodatočné audity.

Kontrolný systém *ex-post*, ktorý prešiel štrukturálnou zmenou v roku 2005, a metodologické vylepšovanie v roku 2006, sa ďalej nemenili v roku 2007, ktorý bol predovšetkým rokom konsolidácie predchádzajúcich zmien.

Cieľom je vykonať kontroly *ex-post* na 1 % transakcií EuropeAid (platby, príkazy na vymáhanie pohľadávok a likvidácia predfinancovania ERF a rozpočtu zároveň), aj keď je nutné skontrolovať minimálne hranice pre absolútny počet transakcií. Každá transakcia sa skúma so zreteľom zistiť systémové problémy, ako aj zistiť a opraviť všetky finančné anomálie, ktoré môžu viesť k príliš vysokým alebo príliš nízkym platbám, vymáhaným pohľadávkam a likvidáciám.

Zo základného množstva 18 718 transakcií sa na účely kontroly vybralo 142 transakcií (0,75 % celkového počtu), ktoré predstavujú 961 027 683 EUR. Riadne ukončenie kontrol všetkých transakcií, ktoré sú súčasťou vzorky, je naplánované na koniec apríla 2008. Výsledky naznačujú, že celkový počet chýb je relatívne nízky a nemá žiadny podstatný finančný dosah.

Tabuľka 11: Kontroly *ex-post* pre transakcie (ERF a rozpočet) v roku 2007 – stav vo februári 2008

	Počet transakcií	% celkového počtu transakcií
Celkový počet transakcií	18 718	100 %
Transakcie, v súvislosti s ktorými sa plánovali kontroly	142	0,75 %
- ukončené kontroly (transakcie jan. – okt. 2007)	119	0,63 %
- kontroly, ktoré majú byť dokončené v apríli 2008 (transakcie za obd. júl. – dec. 2007)	23	0,12 %

Okrem toho Komisia:

- vykonala kontroly *ex-post* 26 transakcií, ktoré vykonal schvaľovací úradník napriek výhradám finančného overujúceho úradníka - 11 sa týkalo platieb, zvyšné zmluvných alebo obstarávacích otázok. V porovnaní s rokom 2006 sa v roku 2007 zaznamenalo menej prípadov obchádzania zmluvných postupov (39 transakcií);

- preskúmala transakcie a vykonala interné kontroly na mieste v troch delegáciách AKT, ktoré boli vybrané na základe analýzy rizika. Referenčný rámec týchto misií sa tento rok prehodnocuje s cieľom zlepšiť harmonizáciu v rámci ústredia. Zvyčajne sú naplánované 4 overovacie misie. V roku 2007 sa vykonali 3 zo štyroch plánovaných misií, a to v Angole, Demokratickej republike Kongo a Guinee Bissau.

– *Ročné plány auditov*

Ročný plán auditov, vyhotovený po hodnotení rizika, sa implementuje na ústredí a v delegáciách na zodpovednosť príslušných útvarov. Predstavuje ďalšie bezpečnostné opatrenia, ktoré posilňujú mieru bezpečnosti poskytovanú povinnými auditmi. Audity sú takto plne začlenené do kompletného cyklu riadenia projektu.

So zreteľom na posilnenie ústredného monitorovania činností auditu EuropeAid vykonáva analýzu auditových správ, ktoré boli vypracované v danom roku a ktoré sa týkajú auditov zahrnutých v ročnom pláne auditov. V hlavných zisteniach za rok

2007 sa poukazuje na dobrú bezpečnosť – vo všeobecnosti sa dá skonštatovať použitie prostriedkov v súlade so zmluvnými podmienkami, pričom interné kontroly poskytujú prevenciu a zistenie chýb, nezrovnalostí a podvodu.

Vzhľadom na rôznorodosť správ o audite je ich porovnanie obtiažne. Úlohou normalizovaného referenčného rámca, ktorý EuropeAid uverejnil v septembri 2007, je odstrániť tieto rozdiely, zvýšiť kvalitu správ (keďže v referenčnom rámci sú podrobne opísané osobitné ciele a úlohy, ktoré sa majú vykonať) a zjednodušiť ich porovnávanie (základ bude ten istý).

– *Súlad so štyrmi piliermi*

Vypracovala sa analýza súladu postupov medzinárodných organizácií s medzinárodne uznávanými normami v prípade Svetovej banky a 12 organizácií OSN (UNDP, WHO, FAO, UNHCR UNFPA, WFP, UNMAS, UNCTAD, UNRWA, UNICEF, IFAD, a UNOPS), ako aj iných medzinárodných organizácií vrátane regionálnych organizácií AKT. Analýzy OSN pokrývajú viac ako 97 % príspevkov EuropeAid tým organizáciám, ktoré podpísali finančnú a administratívnu rámcovú dohodu (FAFA).

Výsledky tejto analýzy sú uspokojivé a poukazujú na skutočnosť, že organizácie v zásade spĺňajú normy, ktoré sú stanovené štyrmi kritériami článku 53 písm. d) finančného nariadenia pre všeobecný rozpočet (účtovníctvo, audit, interné kontroly a obstarávanie). V prípadoch, kde analýzy odhalili, že niektoré regionálne organizácie AKT nespĺňajú úplne stanovené normy, boli zmluvy s týmto subjektmi príslušným spôsobom pozmenené pred ich podpísaním.

5.5. Implementácia aktívnej politiky v oblasti ľudských zdrojov a zlepšenie interných postupov

– *Implementácia aktívnej politiky v oblasti ľudských zdrojov*

V nadväznosti na posúdenie vyťaženosti AIDCO sa v roku 2007 mohlo na ústredí zamestnať ďalších 11 zmluvných zamestnancov. I napriek tomu zmierneniu našich personálnych obmedzení, zostáva pracovné vyťaženie na jedného zamestnanca na riaditeľstve C vysoké. Delegácie v štátoch AKT naďalej pracovali obmedzovaní sťaženými personálnymi podmienkami.

Tabuľka 12: Miera neobsadených pracovných miest v EuropeAid: ústredie riaditeľstva AKT a delegácie AKT v rokoch 2006 – 2007

Miesto	Typ zamestnancov	Miera neobsadených pracovných miest na konci roka	
		2006	2007
Delegácie AKT	funkcionári	7 %	4 %
	ostatní pracovníci	9 %	10 %
Ústredie (riaditeľstvo AKT)	funkcionári	0 %	2,6 %
	ostatní pracovníci	1 %	4,4 %

Vyššie miery neobsadených pracovných miest na konci roka sú neúplné, pričom sú väčšinou predmetom prebiehajúceho prijímania zamestnancov.

– *Ďalší rozvoj informačných systémov a zlepšenie účtovných systémov*

So zreteľom na pokračujúce komplikácie pri začleňovaní ERF do systému CRIS a ABAC sa zaviedol špeciálny akčný plán, pomocou ktorého sa má dosiahnuť operačný stav na začiatku účtovného roka 2009. V prípade všetkých modulov sa vývoj zrýchlil, plánujú sa školenia, pričom zoperatívnenie celého systému sa očakáva krátko po účtovnej uzávierke roku 2008.